

Z domova

Souboj kuchařů
Pohlreich, Hruška,
Pawłowska...

Už ve čtvrtek
v Magazínu DNES+TV

Po třiceti letech se do vzduchu vrátil MiG-15

Létal v korejské válce, byl jediným strojem, který v poválečné historii Československa sestřelil proudovou stíhačku, a stal se osudným prvním člověku v kosmu Juriji Gagarinovi. A od včerejška létá i nad Hradcem Králové. Legendární letoun MiG-15, kterého v 50. letech vyrobila továrna Aero Vodochody na dva tisíce kusů, je jedním ze dvou letuschopných exemplářů v Evropě. Od března ho za pomoci polských mechaniků dávala dohromady skupina nadšenců z Hradce Králové. Včera dvě hodiny po poledni se MiG-15 konečně vznesl nad hradecké letiště. „Je to úleva, největší nervy byly, jestli to dostaneme zpátky na zem,“ rozesmál se po úspěšném dvouminutovém letu jeden z majitelů stíhačky Josef Miřáček. Stroj s výrobním číslem 242266 koupili Hradečani od amerického sběratele. Do roku 1990 sloužil v polské armádě, přímo na tomto stroji létal i první polský kosmonaut Mirosław Hermaszewski. (ram)
Foto: Martin Veselý, MAFRA

Lihový boss se přiznal. A začal vyprávět

Lihový boss Radek Březina včerejší výpověď pojal částečně jako zpověď. Skutečně. Kromě toho, že popsal své obří podvody, vyznal se i z lásky k chemii.

Milan Libiger
redaktor MF DNES

OLOMOUČ, ZLÍN K soudu v Olomouci přišel Radek Březina, jehož lihový gang připravil stát skoro o sedm miliard korun, v bílém svetříku Ferrari. Během své šestihodinové výpovědi si ho vysvětlil, protože se zapotil.

Čtyřiačtyřicetiletý Březina ze Zlína-Kostelce, který už dva roky sedí ve vazbě, protože nelegálně vyrobil zhruba 30 milionů litrů lihu, se rozhodl mluvit o svých nelegálních aktivitách opravdu podrobně.

Kromě svého bratra Tomáše, jenž také čelí obžalobě, nešetřil ani dalších šest lidí, kteří seděli na lavičce obžalovaných. A když mluvil o svých začátcích, světil se soudu se svou vášní k chemii, kterou v mládí studoval. Jeho výpověď chvílemi vypadala jako odborný seminář.

Když si začátkem devadesátých let pořídil v Ostravě Likérku Daněk, bylo na trhu k dostání málo potravinářského lihu a spousta technického. „Přemýšlel jsem, jak z něho vyrobit lih do lihovarů. Napadla mě molekularní síta a aktivní uhlí,“ naznačil Březina.

„Vždycky mě chemie bavila. Měl jsem od desíti let svoji chemickou laboratoř. Dělal jsem pokusy a přišel i o několik prstů,“ vyprávěl před soudem lihový boss, který během několika následujících let na výrobě a prodeji nelegálního lihu závažně zbohatl.

V Ostravě začal lih čistit v nerezo- vých válkách s aktivním uhlím, na kterých bylo síto. Zespodu šel do

nádoby lih, shora pára. Takových válců bylo pět za sebou. Když jimi lih prošel, pára a síta ho vyčistila natolik, že z něho mohl vyrobit alkohol nebo ho prodat likérkám. Když to popisoval, vypadalo to, že je ve svém živlu.

„Zařízení jsem si sám vymyslel a vyrobil. Nebaví mě činnost, která se opakuje, rád něco vymyslím a řeším,“ vyznal se Březina.

Jeho čistička lihu, kterou zaměstnancům a kontrolorům finančního úřadu představil jako stroj na zusušování vodky, jaký se používá v Rusku, však měla vadu.

Byla sice výkonná, protože dokázala vyčistit 350 litrů lihu za hodinu, ale měla obrovskou spotřebu vody a páry. Vystala otázka, co s tím. Když odtékala velmi horká voda do čističky, stoupala z kanali-

zace pára. Březina proto vyhloubil jámku, kde vodu chladil.

Použitá pára však stoupala i z komínu likérky a byla vidět na kilometry daleko, tento problém zase vyřešil tak, že ji chladil vodou.

Aby však nebyl nápadný, že kupuje velké množství technického lihu, založil si v Hrobicích na Zlínsku firmu Moravia-Chem na výrobu kapalin do ostříkovačů. Ta odebírala kvanta lihu, který vozila do Ostravy. Slibně se rozvíjející kšeftování ve velkém narušila Březinovi policie, která ho v roce 1997 zadržela, protože údajně unesl a týral v nelidských podmínkách syna jednoho svého dlužníka. Březina strávil 10 měsíců ve vazbě, soud ho osvobodil.

Když se vrátil na svobodu, musel začínat znovu. Likérka Daněk nefungovala, protože ji finanční úřad zavřel kvůli nedoplatkám na daních. Také Moravia-Chem ležel v troskách. Březina neměl peníze.

„Zašel jsem za otcem, aby koupil zařízení likérky, že její provoz legálně rozběhnu. Řekl jsem, že můžeme dělat jedlé oleje nebo víno,“ vyprávěl soudu Březina.

Za patnáct let vybudoval obří lihové impérium za hranou zákona, které mu přineslo obrovské zisky, ale kvůli němuž už rok sedí ve vazbě a hrozí mu až 13 roků a 4 měsíce vězení.

Policie našla jeho obrovské utajené sklady v Olomouci, Valašském Meziříčí, Hájích u Duchcova, Stojčíně i v Hrobicích. „Se svými spolupachateli je obviněn z účasti na organizované zločinecké skupině a krádeží daně,“ doplnil žalobce Miroslav Stoklásek.

Chemik Radek Březina odchází od soudu, kde podrobně vypověděl, jak zorganizoval svůj nelegální byznys s lihem. Celkem mělo jít až o 30 milionů litrů lihu. Foto: Ludvík Peřina, ČTK

Protest

Na katedrále visel transparent proti Zemanovi

Na protest proti chování prezidenta Miloše Zemana vyvěšili v neděli v poledne aktivisté na katedrále sv. Víta transparent s nápisem „Zde sídlí Putinova loutka“. Nesouhlasí mimo jiné s tím, že Zeman do Prahy pozval mezi jinými hlavami států i ruského prezidenta Vladimíra Putina. Akce trvala několik minut, pak zasáhla policie. Aktivisté ze skupiny oMEN, k níž údajně patří i Otakar van Gemund známý mimo jiné z nedávného incidentu s policií při svém protestu proti prezidentovi na severu Moravy, vyvěšili transparent z místa, kam se dá běžně dojet se zakoupeným lístkem. (iDNES.cz)

Počasi

Smog na Ostravsku trvá, jinde nehrozí

Smogová situace v Olomouckém a Zlínském kraji vyhlášená minulý čtvrtek byla včera odvolána. Oznámil to Český hydrometeorologický ústav. Nadále však ještě platí v Moravskoslezském kraji, kde včera ústav pouze zrušil regulaci platnou pro průmyslové podniky. Ve všech zmíněných regionech meteorologové vyhlásili smogovou situaci kvůli vysoké koncentraci prachu. (ČTK)

Léčebny

Z kroměřížské léčebny utekl nebezpečný muž

Z psychiatrické léčebny v Kroměříži v neděli odpoledne utekl nebezpečný pacient Metod Gašper. Policisté po dvacetiletém muži ze Slovenska pátrají a prosí veřejnost o informace. Hledaný mladík v minulosti spáchal násilnou trestnou činnost, v léčebně byl z nařízení soudu. (ČTK)

Nové pravomoce

Ombudsmanka může jít k Ústavnímu soudu

Vláda rozhodla o rozšíření pravomocí veřejného ochránce práv, ombudsmanky. Nově se bude moci obracet na Ústavní soud s žádostí o zrušení sporných zákonů či jejich částí. (ČTK)

Obce mají mít „noty“, aby školu nestavěl diletant

Pavel Švec
redaktor MF DNES

PRAHA Stavba brněnského justičního areálu: dvaapůlkrát předražena oproti vysoutěžené ceně. Pád opraveného mostu ve Studénce a osm mrtvých: zřejmě špatný projekt a postup prací. Oprava Národního hřebčína v Kladru: obviněno 18 lidí za chachry s evropskými dotacemi.

Jedním z hlavních viníků je podle profesních komor architektů a stavebních inženýrů proces zadávání

veřejných zakázek. V praxi totiž téměř vždy rozhoduje cena, nikoliv kvalita. Zkrátka zakázku získá ten, kdo nabídne nejnižší cenu.

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT), Česká komora architektů (ČKA) a Svaz měst a obcí proto nyní navrhuje, aby vznikl oficiální vládní manuál pro politiky a úředníky, kteří o veřejných zakázkách rozhodují.

Ti by věděli, kolik stojí projekt na bazéně či školce, za kolik peněz ji asi tak postaví a jak dlouho to bude trvat. Stejně tak by se nemělo hledět jen na cenu. Vysoutěžené ceny jsou

mnohdy absurdně nízké. Kvůli tomu projektanti šidí práci a vítězné stavební firmy jsou buď nekompetentní, nebo šetří na materiálu.

„Starosta nemá šanci rozpoznat nekvalitní práci a následkem toho přichází prodražování stavby, následně další výdaje na opravy špatně postavených budov, propadnutí dotací a tak dále,“ popisuje předseda ČKAIT Pavel Křeček.

„Sólista Národního divadla také nebude vybrán jen na základě toho, že požaduje nejnižší plat ze všech uchazečů,“ přidává se předseda ČKA Ivan Plicka.

Vedení obcí a úředníci z investičních odborů by manuálem získali argument pro svá rozhodnutí, kdy v soutěži podezřele nízkou cenu nebrali v potaz.

„Zadavatelé soutěží, například radní obce, jsou často nuceni k výběru podhodnocené nabídky jednoduše proto, že když vyberou dražší, ačkoliv kvalitnější, stanou se tak nějak a priori podezřelí z korupce, začne se o ně zajímat policie, jsou terčem opozice i voličů,“ popisuje praxi Zdeněk Mandík, vedoucí legislativně-právního oddělení Svazu měst a obcí.

Konečně připravovaný nový zákon o veřejných zakázkách, který by měl platit od 1. ledna 2016, již od hodnocení nabídek jen podle kritéria nejnižší ceny upouští.

Podle zmíněných profesních komor je na zamyšlení, zdali by nemělo mít stavebnictví v zákoně vlastní „paragraf“. „Problém je, že zákon o zadávání veřejných zakázek nerozlišuje, zda se jedná o nákup toaletního papíru či stavbu budovy. Pro obě zakázky za veřejné peníze platí v podstatě stejná pravidla,“ dodává místopředseda ČKAIT Robert Špalek.